

DOP America

Dorpsontwikkelingsplan America

Dorpsraad America

Januari 2006

Samenstelling: Synthese en Vereniging Kleine Kernen Limburg

Inhoud

	Blz.
Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Huidige situatie America	5
- Inleiding	5
- 1. Woonklimaat	6
o Verhuisgeneigdheid	7
o Woonomgeving	7
o Verkeersveiligheid	7
o Speelvoorzieningen	8
- 2. Werkklimaat	9
o Recreatie en toerisme	9
o Reconstructie “Platteland in uitvoering”	10
o Bestemmingsplan buitengebied en Peelbergen	10
o Kernrandzones	11
- 3. Voorzieningen	14
- 4. Sociaal Klimaat	15
o Sociale veiligheid	15
- 5. Bestuurlijk klimaat	16
o Rapportcijfer leefbaarheid	17
Hoofdstuk 2 Wensbeeld America	18
- Inleiding	18
- 1. Woonklimaat	19
o Woningbouwlocaties	19
o Woonomgeving	20
o Verfraaiing buitengebied en kernrandzones	20
o Verkeerssituaties	21
- 2. Werkklimaat	23
- 3. Voorzieningen	24
o Commerciële voorzieningen	24
o Gezondheidscentrum en dorpservicecentrum	24
o Openbaar vervoer en Station America	25
o Gemeenschapsaccommodaties	25
- 4. Sociaal klimaat	27
o Mantelzorg	27
o Sociale veiligheid	28
- 5. Bestuurlijk Klimaat	29
- 6. Identiteit	30
Hoofdstuk 3 Voorstellen DOP America	31
- Matrix	32
Bronvermelding	35

DOP America

Inleiding

De Dorpsraad America heeft aanbod van de gemeente aangegrepen om een dorpsontwikkelingsplan (DOP) te ontwikkelen. De Dorpsraad wil in het DOP de ideeën en wensen van bewoners (de achterban) voor de leefbaarheid van het dorp opnemen. Alle bewoners zijn in de gelegenheid gesteld om een bijdrage te leveren. Tevens wil de dorpsraad America nadrukkelijk de kernrandzone en het buitengebied betrekken in de toekomstvisie. In het buitengebied van America staat de komende jaren veel te gebeuren als gevolg van de reconstructie en de verdere ontwikkeling Park Peelbergen.

De Dorpsraad heeft Synthese en de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL) gevraagd voor ondersteuning bij de samenstelling van het DOP. De VKKL zorgde voor het plan van aanpak en het onafhankelijke voorzitterschap tijdens de themagesprekken. Synthese heeft de huidige situatie beschreven en de themagesprekken in het eindverslag verwerkt. De werkgroep DOP America van de Dorpsraad heeft het gehele proces begeleid en gestuurd. De gemeente Horst aan de Maas en de KNHM hebben de samenstelling van dit DOP America gefinancierd.

De gegevens uit de tweede sociale structuurschets van de gemeente Horst aan de Maas dienden als basismateriaal voor het DOP America dat hier voorligt. Voor de indeling van het DOP is voortgeborduurd op de 6 dimensies van deze structuurschets: woonklimaat, werkklimaat, voorzieningen, sociaal klimaat, bestuurlijk klimaat en identiteit.

De aanpak die gevolgd is, bestaat uit drie stappen:

- A. een inventarisatie van beleidskader en beschikbaar materiaal en verwerking van beschikbare gegevens kern America.
- B. een Inventarisatie van wensen en ideeën van bewoners in themabijeenkomsten en
- C. een verwerking van de gegevens in een rapportage en vaststelling rapportage door bevolking en dorpsraad.

De inventarisatie van de gegevens van bewoners (wensbeeld) is getoetst door de gemeente aan reeds opgestelde beleidsdoelen en lopende projecten. De opmerkingen van de gemeente zijn herkenbaar in de tekst opgenomen.

Er zijn drie themagesprekken gehouden waaraan gemiddeld zo'n 30 personen hebben deelgenomen. De thema's die werden ingeleid met foto's van het dorp en enkele stellingen, waren:

- wonen en werken in America
- Jong en oud zijn in America (voorzieningen en identiteit) en
- Leven en actief zijn in America (verenigingen en bestuurlijk klimaat).

Tijdens deze themabijeenkomsten hebben de inwoners samen met de dorpsraad hun mening en visie op de toekomst van het dorp naar voren gebracht. De themagesprekken vonden plaats in een ontspannen en opbouwende sfeer. Er werd zo min mogelijk met elkaar gediscussieerd over haalbaarheid en de prioriteit van een idee of voorstel. Het ging er om zoveel mogelijk ideeën en voorstellen te inventariseren; wat vinden bewoners dat er over 10 of 15 jaar veranderd moet worden en waarom vinden ze dat? Wat is waardevol dat behouden moeten blijven voor de toekomst of wat juist niet.

De Dorpsraad heeft in een openbare vergadering de prioriteiten aangebracht in de lijst van ideeën en wensen. Datgene wat de hoogste prioriteit krijgt zal in werkgroepen van de Dorpsraad verder uitgewerkt worden in een advies of projectvoorstel. Indien dit actiepunten

zijn waarvoor de Dorpsraad ook de medewerking van gemeente en provincie nodig heeft, dan zullen die instanties bij de samenstelling van het advies betrokken worden.

Het eerste hoofdstuk bestaat uit een analyse van de huidige situatie van America. Hiervoor is gebruik gemaakt van de sociale structuurschetsen en bestaande beleidsnotities. Het tweede hoofdstuk bestaat uit een toekomstvisie en een wensbeeld dat is samengesteld aan de hand van de themagesprekken. Tot slot wordt in het laatste hoofdstuk in een samenvatting de prioriteiten voor de projecten op korte en middellange termijn.

Hoofdstuk 1 Huidige Situatie

Inleiding

Voor de beschrijving van de huidige situatie is dankbaar gebruik gemaakt van de sociale structuurschetsen “Leefbaarheid in Horst aan de Maas” augustus 2005, W.G. Capellen en P.A. Desserjer van SparkResult. Dit tweede leefbaarheidsonderzoek verschaft bijzonder veel gegevens over hoe de bevolking de huidige situatie in het dorp beoordeelt. Bovendien kunnen deze gegevens vergeleken worden met die van de andere dorpen en met de uitkomsten van het eerste leefbaarheidsonderzoek in 1999. Tevens is gebruik gemaakt van de beleidsnota's die gemeente Horst aan de Maas de afgelopen jaren heeft vastgesteld. Het ontwikkelde beleid (zie geraadpleegde bronnen) plus de subjectieve gegevens uit het tweede leefbaarheidsonderzoek maken het beeld van de huidige situatie compleet.

America is met 2168 inwoners (1-1-2005) na Grubbenvorst een van de grotere kerkdorpen in de gemeente Horst aan de Maas. Amerika ligt 7 kilometer ten westen van de hoofdkern Horst en wordt omgeven door bossen, landerijen en weilanden. Het landschap van de woonkern wordt gekarakteriseerd door De Peel, Schadijker bossen, de parken Loohorst en Meerdal, de Golfhorst en de land- en tuinbouwbedrijven.

In de ontwikkeling van het dorp neemt de aanleg van de spoorlijn in 1866 een belangrijke plaats in. Door deze ontsluiting kreeg de ontginning en vervening van het peelgebied een impuls. Net als in Sevenum en Griendtsveen werd in 1885 in America een treinstation gebouwd, gevolgd door een schoolgebouw in 1888 en de St Jozefkerk in 1892. Het treinstation America is in 1970 afgebroken.

De verwachting is dat de bevolking van Horst aan de Maas nog groeit tot 2010 en daarna stabiliseert als gevolg van het proces van vergrijzingen en ontgroening. Maar het aantal huishoudens zal naar verwachting stijgen tot het jaar 2020. Dat betekent dat tot die tijd meer woningen nodig zijn en dat de gemiddelde grootte van een huishouden afneemt. Na 2020 zal het aantal huishoudens met kinderen fors afnemen. De bevolkingsontwikkeling per kern kan afwijken van deze gemeentelijke prognose door woningbouwmogelijkheden en de aan- of afwezigheid van specifiek voor ouderen bestemde zorgwoningen (b.v. Aan de Brug)

1. Woonklimaat

Totaal is het aantal woningen in 2005 toegenomen tot 795, waarvan 639 koopwoningen (80%), 156 huurwoningen (20%). Van deze huurwoningen zijn 62 seniorenwoningen. Het aantal koopwoningen ligt in America 3% hoger dan gemiddeld in Horst aan de Maas. Toch vindt 51% van de respondenten dat het aanbod aan koopwoningen onvoldoende is en 60% geeft dit aan voor huurwoningen. Het aanbod van bouwkavels schiet volgens 38% tekort.

In het collegeprogramma 2001-2006 is vastgelegd dat in alle kernen sprake moet zijn van een voldoende en gedifferentieerd woningaanbod. De gemeente wil vooral bouwen voor de lokale behoefte. De inwoners van de kleine kernen krijgen echter geen voorrang bij toewijzing van huur- en koopwoningen. De huisvestingswet staat dit namelijk niet toe. De mogelijkheden om indirect voorrang te verlenen aan de dorpsbewoners worden wel benut.

De woningcorporatie Wonen Horst komt op basis van de reacties op vrijkomende woningen tot de conclusie dat er in de kleine kernen geen aanleiding bestaat tot het toevoegen van nieuwe huurwoningen.

De gemeente legt in haar volkshuisvestingsplan ook nadruk op woningen voor ouderen en gehandicapten. Van de door 65-plussers gewenste woningen moet nu al meer dan 80% beschikken over aanpassingen. Het aantal aangepaste woningen is gezien de toename van het aantal ouderen onvoldoende aanwezig. Aan deze behoefte kan niet alleen via nieuwbouw voldaan worden. Er zal ook gekeken moeten worden naar aanpassing van de bestaande woningvoorraad. Voor America zijn geen verbeterings- of herstructureringsprogramma's voor de bestaande woningvoorraad opgenomen. Deze programma's concentreren zich op huurwoningcomplexen in de kern Horst (Mussenbuurt en Norbertus-parochie).

Naast de groepen ouderen en gehandicapten legt de gemeente in haar huisvestingsbeleid nadruk op de groep starters. Van de starters, de groep jongeren tot 30 jaar, wenst 58% een huurwoning, meestal een eengezinswoning met drie of meer slaapkamers. De gewenste huurhoogte ligt rond de € 400,00. Daarnaast wil de gemeente voor de groep starters betaalbare koopwoningen bouwen door gebruik te maken van het 1000-woningenplan van de provincie, kosten maximaal € 140.000,00. Wonen Horst kan een bijdrage leveren door verkoop van huurwoningen.

De gewenste huurhoogte en de maximale kosten van starterwoningen zijn volgens de gemeente niet meer actueel

In het woningbouwprogramma 2004-2008 zijn aan America 39 woningen toebedeeld. Dit is circa 4% van het totale programma in de gehele gemeente. Het merendeel van deze woningen zal worden gerealiseerd op de locatie In 't Slik.

In het kader van het beleidskader 'Wonen, welzijn en zorg' wil de gemeente in de kernen Horst en Grubbenvorst zorgwoningen¹ en groepwoningen² concentreren.

De dorpsraad constateert in de notitie "Leefbaarheid in America" december 2004, dat de woningbouw ongelijkmatig over de jaren verdeeld wordt. Het ene jaar worden veel woningen opgeleverd het andere jaar weinig.

¹ Zorgwoningen zijn individuele en zelfstandige woningen binnen een beschermde woonomgeving waarbij deze woningen geclusterd zijn rondom zorgvoorzieningen.

² Groepswoningen zijn woningen voor geriatrische ouderen die niet zelfstandig kunnen wonen en die permanente zorg nodig hebben.

Verhuisceneigdheid

Een indicatie voor de tevredenheid over de eigen woning en woonomgeving is de verhuisceneigdheid. Uit het onderzoek "Leefbaarheid in Horst aan de Maas", Spark Result 2005, is de verhuisceneigdheid in America gering. Uit de steekproef blijkt dat 85% niet wil verhuizen en gemiddeld in de gehele gemeente is dit 80%. Indien men wil verhuizen dan wil 13% dat in het eigen dorp. De voornaamste redenen om te verhuizen zijn: de wens kleiner (25%), groter (25%), of zelfstandig te willen wonen (20%). Ook zijn genoemd het verhuizen wegens geluidsoverlast en wegens voorzieningen elders.

De verbondenheid met de eigen woonkern is ten opzichte van het onderzoek in 1999 (70%) toegenomen in 2005 (78%).

Van de Inwoners van America die echt willen verhuizen ziet circa 6 % voldoende verhuisceneigdheden. De meerderheid ziet beperkingen zoals:

- te weinig aanbod van geschikte woningen: 58 %
- te hoge prijzen 26 %
- Overige belemmeringen 12 %

Woonomgeving

De ervaren lawaai-overlast van motoren en brommers is in America het minste van alle kernen. Daarentegen scoort lawaai-overlast van treinen in America het hoogste. De stankoverlast door agrarische bedrijven scoort met 44% ruim boven het gemeentelijk gemiddelde (30%). Met burenoverlast zit America op het gemiddelde van gehele gemeente. Het rapportcijfer voor het woonklimaat in America is ruim voldoende, namelijk 7,2 en dat ligt iets boven het gemeentelijk gemiddelde (7.1) en gelijk met het cijfer uit het onderzoek in 1999.

Verkeersveiligheid

De verkeerssituatie wordt in America door 59% als veilig beoordeeld en door 41% als onveilig. Daarmee steekt America iets ongunstiger af dan het percentage van de totale gemeente van respectievelijk 64% en 36%.

In de enquête worden onderstaande verkeersonveilige plaatsen genoemd

Plaatsen	Opmerkingen
Griendtsveenseweg (+ Zwarte plakweg)	
Lorbaan	Wordt hard gereden, fietspad ontbreekt
Nusseleinstraat	Te hard rijden; onveilig door parkeren
Hofweg	Onveilig voor fietsers
Meteriksebaan / Peelheideweg	Gevaarlijke kruising
Spoorwegovergang	Verkeerskundige aanpassing wordt niet als veilig ervaren; veel doorgaand vrachtverkeer
Pastoor Jeukenstraat	Trottoir ontbreekt
Middenpeelweg	

Over het Openbaar Vervoer is men slecht te spreken in America. Maar liefst 62% is van mening dat er geen Openbaar Vervoer is in het dorp, 26 % vindt het aanbod van openbaar vervoer onvoldoende tot slecht en 13 % vindt het openbaar vervoer goed tot onvoldoende.

Speelvoorzieningen

In de woonbuurten van America zijn veel doodlopende en rustige straten. De tuinen en stoepen zijn ruim opgezet. Voor de kinderen van 0 tot en met 5 jaar is er voldoende informele speelruimte aanwezig. Uit het onderzoek ten behoeve van het speelruimteplan Horst aan de Maas “Buitenspelen, ja leuk” 2002, OBB Ingenieursbureau, blijkt dat kinderen in het algemeen tevreden zijn over de speelruimten. De ontevredenheid wordt meestal veroorzaakt door speeltoestellen die kapot zijn of weggehaald worden zonder dat er iets voor in de plaats komt. De speelplek aan de landauer heeft een functie voor relatief veel kinderen. Hier ligt een accent voor speelvoorzieningen voor het jongste kind. Dat geldt ook voor het speelplekje aan de Rustven en in 't Slik.

Voor de kinderen van 6 tot en met 11 jaar dient er volgens de richtlijn een speelplek in America aanwezig te zijn. Voor deze groep is inmiddels in de Beukenhof een mooie speelplek gecombineerd met de diergaarde gerealiseerd.

Voor de jeugd van 12 tot en met 18 jaar uit America zijn een aantal locaties aan te wijzen waar ze elkaar informeel kunnen ontmoeten. De belangrijkste is de skatebaan aan de G. Smuldersstraat. Inmiddels zijn in het kader van het speeltuinenplan op diverse plaatsen in het dorp banken en tafels geplaatst. De financiering is gedeeltelijk gerealiseerd met budgetten van de dorpsraad en plaatselijke ondernemers. Vooral in de zomer fungeren deze banken en tafels als ontmoetingspunt van inwoners.

2. Werkklimaat

In vergelijking met de andere kerkdorpen vinden relatief veel inwoners uit America werk in de eigen kern. De groep die buiten de eigen gemeente werkt, is voornamelijk in Venray werkzaam.

	In de eigen kern	Niet in de eigen kern, wel binnen de gemeente	Buiten de eigen gemeente
America	28	21	51
Totaal gemeente Horst a/d Maas	23	20	56

Toch vindt 57% de beschikbaarheid van werk in de kern America onvoldoende. In de enquête is ook gevraagd of men in de eigen woonkern een eigen bedrijf zou willen beginnen. De ondernemingszin in America ligt met 24% boven het gemiddelde van de totale gemeente van 18%. Uit het leefbaarheidsonderzoek blijkt dat in America het betaalde werk als volgt verdeeld is over de sectoren:

- 37%: dienstverlening (ondermeer verpleging, onderwijs)
- 17%: agrarische sector
- 15%: industrie
- 9 %: handel/banksector
- 3 %: horeca/toerisme
- 18%: anders

Vergeleken met 1999 zijn de belangrijkste verschuivingen opgetreden in de agrarische sector van 24% naar 17% en in de dienstverlening van 20% naar 37%.

Recreatie en toerisme

Het toerisme is een betrekkelijk jonge bedrijfstak in de regio. De vele natuurgebieden en het uitgestrekte buitengebied met pittoreske dorpsjes lenen zich uitstekend voor actieve vakanties. Recreatie en toerisme hebben de potentie van veel nieuwe werkgelegenheid. Hoewel de vakantieparken in America jaarlijks vele toeristen trekken (ongeveer 1,7 miljoen overnachtingen), wordt de gemeente Horst aan de Maas door de toerist nog niet gezien als een toeristisch gebied. De Peel en in mindere mate de Maasvallei zijn dat wel. De toeristische ontwikkeling van de gemeente wordt dan ook gezien vanuit een regionaal kader en beperkt zich niet tot de gemeente of enkele kernen. De toeristische aantrekkelijkheid van de dorpen in de gemeente is aangetast. Herstel van het authentieke, cultuurhistorische karakter van de dorpen is veel te duur. Daarom richt de gemeente Horst aan de Maas zich niet primair op (her)ontwikkeling van de dorpen. Het toeristische product van Horst aan de Maas wordt meer ontwikkeld in regionaal verband van Noord- en Midden-limburg. In de gemeentelijke toeristische strategie (6 december 2003) zijn enkele lijnen uitgezet. Voor America zijn daarvan de belangrijkste:

- Versterk het aanbod op het gebied van agribusiness & natuur (Champignons, asperges, oude gewassen enz.)
- Focus op het behoud van de huidige cultuurhistorische en landschappelijke waarden van De Peel.
- Ontwikkel het gebied zodat het aantrekkelijker wordt voor gezinnen met kinderen.

Concrete projecten die op het gebied van recreatie en toerisme door de gemeente worden gestimuleerd zijn: culinaire manifestaties, de ontwikkeling van kleinschalige logies

accommodaties bij de boer en de aanleg van wandel- en fietspaden. Het Peelgebied en het gebied rondom De Peelbergen krijgen prioriteit. Om verblijfstoeristen op de belangrijkste verblijfsaccommodaties in de gemeente Horst aan de Maas te houden, moet het gebied ten minste één attractie hebben die dat de moeite waard maakt.

Enkele jaren geleden is aan de Peelheideweg een miniPeellandschap “De Heere Peel” gerealiseerd. Enkele inwoners van America zijn betrokken bij de ontwikkeling van een Peelmuseum in de barakken aan de Kanaalweg.

Reconstructie “Platteland in uitvoering”

Onder het Motto “Platteland in Uitvoering, een buitenkans voor Limburgers” worden in de komende 12 jaar een groot aantal projecten in het landelijke gebied van Limburg uitgevoerd. Het is de bedoeling dat organisaties en ondernemers in de gebieden zelf deze projecten aandragen. America valt onder de gebiedscommissie Horst aan de Maas/Sevenum.

De doelstellingen van de reconstructie zijn gericht op:

- vermindering van de stank en ammoniakproblematiek
- versterking van de landbouw- en recreatiesector
- versterking van natuur en landschap
- meer ruimte voor natuurlijk watersysteem
- leefbaarheid in de dorpen.

In het jaarplan plattelandsontwikkeling 2005 is voor America en Meterik het herstel zandverstuiving Schadijkse bossen³ opgenomen. De Dorpsraad America constateert in haar notitie van december 2004 dat voor veel agrariërs extra belemmeringen gelden doordat men ingesloten wordt of dreigt te worden tussen ontwikkelingen voor recreatie, grootschalige bosbouw en natuurgebieden zoals Mariaveen en Grauwveen.

Voor de combinatie van beleidsplannen en burgerwensen heeft de provincie Limburg gekozen voor het instrument van een DorpsOmgevingsprogramma (DOP). Nadrukkelijk is de “O” van omgeving opgenomen om de aandacht voor de kernrandzone van het dorp te benadrukken. Dit betekent dat het DOP niet alleen ingaat op de vraagstukken van de kern zelf maar ook op het overgangsgebied tussen kern en buitengebied. Tevens vindt de provincie het belangrijk dat een DOP totstandkomt in een dialoog met de burgers in het dorp.

Bestemmingsplan buitengebied en Peelbergen.

In de afgelopen decennia is de hoeveelheid bebouwing in het buitengebied explosief toegenomen. De kernen zijn uitgebreid met nieuwe wijken en de bebouwing langs wegen in het buitengebied is verdicht. De glastuinbouw tussen Horst en America is toegenomen en ligt verspreid. Ondanks de sterke toename van de bebouwingsconcentratie behoort maar liefst 96% van het gemeentelijk grondgebied tot het buitengebied. De agrarische sector en het toerisme vormen daarom de twee belangrijkste pijlers van de economie in de gemeente. In het masterplan Horst aan de Maas en de Kadernota Buitengebied komen drie speerpunten van het gemeentelijk beleid naar voren:

1. Agri-business
2. Recreatie en toerisme
3. Leefbaarheid

³ Door middel van bomenkap wordt hier openheid gecreëerd in een natuurgebied waardoor er open stuifduinenlandschap ontstaat en de monoculturele opbouw van het bos wordt doorbroken en de recreatieve beleving wordt vergroot. Na kap vindt begrazing van het gebied plaats

Ad 1. Er zijn ongeveer 530 agrarische bedrijven in de gemeente. Opvallend is het aandeel van de glastuinbouw, champignonteelt en boomteelt. Daarnaast zijn ook de intensieve veehouderij en de vollegrondsgroentekwekerijen sterk vertegenwoordigd.

Ad 2. Een groot deel van de circa 1,8 miljoen overnachtingen vinden plaats in de twee vakantieparken in Park de Peelbergen. Maar ook in het buitengebied bestaat een toenemende interesse in recreatieve overnachtingen en bijvoorbeeld in het kamperen bij de boer of bed&breakfast. De gemeente wil ruimte bieden aan de verdere ontwikkeling van kleinschalige recreatieve voorzieningen met nadruk op rustbeleving in samenhang met de aanleg van recreatieve routes.

Ad 3. Leefbaarheid in de dorpen staat hoog op de agenda van de gemeente. Aandachtspunten zijn het landelijk karakter, het voorzieningenniveau, het sociale klimaat en de dorpsraden.

De gemeente heeft besloten één nieuw bestemmingsplan buitengebied op te stellen met uitzondering van de kernen, de bedrijventerreinen en het recreatiegebied De Peelbergen. Het grootste deel van het buitengebied America valt in het bestemmingsplan Peelbergen. Het eerste ontwerp van dit bestemmingsplan stamt uit 2000. Vervolgens is de definitieve vaststelling van dit bestemmingsplan aangehouden. In het bestemmingsplan Peelbergen wordt een scheiding gemaakt tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de spoorlijn. In het gebied ten noorden van de spoorlijn worden de agrarische functies geheel vervangen door recreatieve functies en natuurontwikkeling. Ten zuiden van de spoorlijn blijven agrarische activiteiten mogelijk. De verwachting is dat de uitgangspunten van bestemmingsplan Peelbergen in overeenstemming worden gebracht met die van het bestemmingsplan buitengebied waarvan nu een voorontwerp in behandeling is.

Kernrandzones

De kernrandzones liggen in het overgangsgebied van de grotere kernen naar het buitengebied. In betreffende zones is de bebouwingsconcentratie relatief hoog, waarvan het merendeel een niet-agrarische functie heeft. Met niet-agrarische ontwikkelingen wordt in het buitengebied doorgaans terughoudend omgegaan. Gezien de beperkte agrarische oriëntatie en de nabijheid van de dorpskern vormen de kernrandzones locaties waar bredere ontwikkelingen kunnen worden toegestaan dan in de rest van het buitengebied.

Nieuwe bouwwerken met nieuwe functies zijn in principe in de kernrandzone niet toegestaan. Hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwingen of andere gebouwen heeft de voorkeur. In ieder geval dienen de functie qua aard en omvang binnen het bouwwerk en de omgeving te passen. Daarbij dient nadrukkelijk aandacht besteed te worden aan het lange termijn beeld. Nieuwe bedrijven die verder willen groeien dan in de kernrand passend is, worden niet toegestaan.

In het concept voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied zijn specifiek genoemd voor vestiging in het buitengebied:

- Pension of Bed & Breakfast
- Permanente huisvesting van buitenlandse werknemers
- Manege
- Horeca II
- Incidentele vestiging champignonkwekerij

Archeologische monumenten en Archeologisch (zeer) waardevol terrein

De te beschermen gebieden zijn door de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek en de Provincie Limburg in kaart gebracht. De Zwarte Plak; Drie Kooienweg heeft de status van monument met zeer hoge archeologische waarde. Op de rijksmonumentenlijst komen twee panden uit America voor: Pastoor Jeukenstraat 2 en Nieuwe Peeldijk 19.

Open landschappen

De open landschappen kenmerken zich door grote kavels, met weinig tot geen bebouwing en andere visuele obstakels. De gebieden hebben een grote zichtafstand. De open landschappen liggen ten noorden en oosten van de Grauwveen en de Mariapeel, ten zuiden van America. Ter bescherming van het open karakter geldt hier een aanlegvergunningsplicht voor het aanbrengen van houtopstanden en het gebruik van boom- en/of fruitteelt. Ook plaatsing van windmolens is hier niet toegestaan.

Beekdalen

In beekdalen komen veelal meerdere functies bij elkaar op het gebied van landbouw, recreatie, natuur en waterconservering en –afvoer, maar ook aardkundige en cultuurhistorische waarden.

Om de specifieke waarden in beekdalen te beschermen zijn de beekdalen doorgaans bestemd voor agrarische doeleinden met landschappelijke- en natuurwaarden of als natuur.

De Karbroeksebeek wordt in het buitengebied gekenmerkt door een open beekdal. De beek gaat vervolgens dwars door de kern van America.

Landbouw met een verbrede doelstelling

De gemeente Horst aan de Maas stimuleert plattelandsvernieuwing die het economisch en sociaal draagvlak versterken. Zo staat gemeente positief tegenover initiatieven die gericht zijn op de combinatie van agrarische producten en de toeristische markt. Nevenactiviteiten die geen belemmeringen oproepen voor de omgeving zijn op agrarische bedrijven toegestaan mits aan de overige wetgeving wordt voldaan en het een ondergeschikte functie bij een agrarisch bedrijf betreft. In het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied worden hiervan de volgende voorbeelden genoemd:

- aan huis verbonden beroep
- africhten van en handel in paarden
- bewerken van agrarische producten
- boerderijwinkel
- kleinschalig kamperen
- opslag/stalling van niet-agrarische goederen
- paardenstalling
- zorgboerderij
- mestvergistings, mits er geen sprake is van aan- en afvoer van/naar derden

Daarnaast zijn er tal van nevenactiviteiten denkbaar waarvoor een vrijstelling vereist is:

- agrarisch loonbedrijf
- mestvergistings met aan- en afvoer naar derden
- agrarische dagrecreatie (o.a. rondleidingen)
- atelier
- bed & breakfast

- dierenartspraktijk
- dierenpension
- educatie en voorlichting
- kinderboerderij
- kleinschalige horeca
- tentoonstellingsruimte
- veehandelsbedrijf
- verhuur van fietsen, roeiboten of kano's

Inpandig bouwen

Met het oog op de vergrijzing is er een toenemende behoefte aan inwoningsmogelijkheden voor zorgbehoevende familieleden. Met name in het buitengebied wordt die vraag in toenemende mate gesteld omdat hier doorgaans meer mogelijkheden zijn voor uitbreidingen of inpandig bouwen. De gemeente Horst aan de Maas wil hieraan tegemoet door de bestaande woning in geringe mate te vergroten. De uitbreiding van de woning mag nooit tot gevolg hebben dat er in het buitengebied een nieuwe zelfstandige woning ontstaat.

3. Voorzieningen

Bij voorzieningen kan onderscheid gemaakt worden tussen commerciële en niet-commerciële voorzieningen. America beschikt over een ruim aanbod van commerciële voorzieningen. In America doet 61% de dagelijkse boodschappen in de eigen kern. Dit percentage ligt in geen enkele kleine kern van de gemeente zo hoog. Voor de gehele gemeente ligt dit op 38%. Ook ten aanzien van gezondheidsvoorzieningen verkeert America in de gelukkige omstandigheid van een eigen huisarts, apotheek en fysiotherapeut / acupuncturist. De toekomstige regeling voor apotheekhoudende huisartsen maakt de toekomst van deze dorpsartsenpraktijk onzeker.

Met de invoering van de streektaxi is de buurtbus opgeheven. Slechts 13% van de inwoners vindt het openbaar vervoer goed tot voldoende.

De mate waarin gebruik gemaakt wordt van bestaande voorzieningen in America komt tot uitdrukking in onderstaand overzicht (bron: Lokale sociale structuurschets Horst aan de Maas 2005, Spark Result)

Algemeen	bakker	81%
	andere levensmiddelen	77%
	supermarkt	97%
	kleding & schoenenwinkel	47%
	weekmarkt	92%
	rijdende winkel	%
	bank	%
Zorg	huisarts	74%
	tandarts	%
	apotheek	73%
	fysiotherapeut	55%
	kerk (r.k.)	73%
Onderwijs	peuterspeelzaal	16%
	kinderdagverblijf	0%
	basisschool	39%
sociaal-cultureel/sport	gemeenschapshuis	76%
	jeugdsoos/clubhuis	38%
	bibliotheek	%
	sportvelden	44%
	sporthal	%
	gymnastiekzaal	41%
	manege	6%
	café	77%
	snackbar/eetcafé	85%
restaurant	0%	
openbaar vervoer	treinstation	23%
	bushalte	0%
	lijntaxi/belbus	11%

In vergelijking met 1999 vinden iets meer inwoners van America in 2005 dat het voorzieningenniveau achteruit gegaan is. Dit percentage is gestegen van 28% naar 30%.

4. Sociaal Klimaat

America telt 51 verenigingen en 77% van de mensen is lid van een of meer verenigingen. Actief als vrijwilligers, in bestuur of organisatie is 70%.

Aanmerkelijk meer mensen in America (61%) vinden dat het verenigingsleven in het dorp vooruit is gegaan of gelijk is gebleven dan gemiddeld in de gemeente (45%). Een achteruitgang met het verenigingsleven wordt bespeurd door 12 %. Op gemeentelijk niveau ligt dit op 22%.

De achteruitgang van het verenigingsleven wordt gezien als een algemene tendens: de doorgevoerde huurharmonisatie brengt voor verenigingen forse kosten met zich mee alsook het feit dat er steeds meer eisen aan vrijwilligers worden gesteld. Er zijn gelukkig genoeg mensen in America die de handen uit de mouw willen steken, bijvoorbeeld bij het Rockweekend en het concert van Rowen Heze. Bovendien wordt de vermeende algemene achteruitgang in het verenigingsleven niet ondersteund door de cijfers. Het aantal mensen dat actief deelneemt aan het verenigingsleven als lid is licht toegenomen van 73% (1999) naar 77 % (2005) en het aantal vrijwilligers in de gehele gemeente is zelfs fors toegenomen naar 70% (was 49% in 1999).

Er zijn in America diverse verenigingsaccommodaties: Jong Nederland, Voetbalclub, tennisclub, golfclub, fanfare en Aan de Brug als multifunctioneel gemeenschapshuis. De dorpsraad pleit voor een samenwerkingsverband van verenigingen op het gebied van accommodaties en bestuurszaken.

Sinds 1986 heeft America een eigen dorpsmaandblad 't Peelklökske. Dit blad wordt door vrijwilligers gerund en wordt gratis huis-aan-huis verspreid. Het actuele dorpsnieuws en verenigingsnieuws wordt gepubliceerd in het weekblad De Echo van Horst aan de Maas.

Sociale veiligheid

Met sociale veiligheid is het goed gesteld in America, dat wil zeggen 88% voelt zich in America veilig. Daarmee zit America op het gemiddelde van de gehele gemeente (89%). Toch heerst er in America het gevoel dat onveiligheid en criminaliteit aanzienlijk zijn toegenomen (72%). Voor de gehele gemeente ligt die beoordeling op 57%. Opvallend is de stijging van het aantal aangiften 37% nu ten opzichte van 21% in 1999. Onder de meest onveilige plekken scoort de "polencamping" hoog. Onveiligheidsgevoel wordt in de kern van America veroorzaakt door slapen op de banken en rondhangen van seizoenwerkers die op de bonnefooi komen. Het aantal seizoenwerkers is uitgebreid en ook het aantal campings. Omdat men na het werk weinig om handen heeft gaat men bij elkaar buurten.

5. Bestuurlijk klimaat

America heeft al ruim 28 jaar een dorpsraad. Momenteel heeft de dorpsraad ruim voldoende leden (13). Van de ondervraagde bewoners vindt 80% dat de dorpsraad de belangen van America goed of voldoende behartigt. Het werk van de dorpsraad wordt door de meeste bewoners (91%) belangrijk gevonden.

Vindt u dat de dorpsraad de belangen van uw woonkern goed behartigt?

	Ja, goed	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende	Nee, slecht	Geen mening
America	42	38	5	2	13
Totaal 2005	26	40	14	3	18
Totaal 1999	20	40	7	1	32

Wat vindt u van het werk van de dorpsraad?

	Belangrijk	Onbelangrijk	Geen mening
America	91	1	8
Totaal 2005	84	5	11
Totaal 1999	78	2	20

Dorpsraden die laatste jaren controversiële kwesties op hun bord hebben gehad, zoals Griendtsveen, Melderslo en Grubbenvorst, halen een lagere score. De leeftijd van een dorpsraad lijkt niet of nauwelijks van invloed te zijn op de beoordeling door de achterban. De Dorpsraad America is lid van de VKKL en participeert in het dorpsradenoverleg van Horst aan de Maas. De agenda van de dorpsraad bestaat in 2005 ondermeer uit:

- de renovatie van de kern en park “den Turfsteaker”, de kiosk
- verkeerssituaties: kruising Griendtsveenseweg/Zwarteplakweg
- reconstructie plannen
- plannen windmolenpark grens Veulen en America en
- het dorpsontwikkelingsplan.

In december 2005 zijn de eerste drie actiepunten gerealiseerd.

De inwoners van America zijn in vergelijking met andere inwoners opvallend goed te spreken over het gemeentebestuur. Aldus vindt 36% dat de gemeente de belangen van America goed behartigt. Dit ligt ruim boven het gemeentelijk gemiddelde van 21%. Maar het kan altijd beter: 26% vindt dat de betrokkenheid van het gemeentebestuur groter zou moeten zijn, 11% vindt dat er meer voorlichting moet plaatsvinden en 13% pleit voor meer inspraakavonden. De thema's waar de bewoners meer betrokken willen worden zijn verkeersveiligheid, woningbouwbeleid, het welzijnsbeleid en het Peelbergenproject.

Het rapportcijfer dat de kern America voor het bestuurlijke klimaat geeft, is een 6,4. Deze beoordeling is iets hoger dan in 1999 (6,2). Recente investeringen zoals de herinrichting van het centrum en de verkeersveiligheidsmaatregelen zijn waarschijnlijk debet aan dit betere rapportcijfer.

Rapportcijfer Leefbaarheid

Het rapportcijfer voor leefbaarheid in de kern America ligt met 7,3 boven het gemiddelde van 7,0. In 1999 werd een score van 7,1 gehaald. Op alle dimensies van leefbaarheid, zoals het werkklimaat, woonklimaat en het sociaal klimaat, scoort America hoger dan gemiddeld in de totale gemeente. Dat geldt in het bijzonder voor het voorzieningenniveau en het bestuurlijk klimaat.

Hoofdstuk 2 Wensbeeld America

Inleiding

In dit tweede deel van het dorpsontwikkelingsplan America wordt ingegaan op het wensbeeld per thema. Hiervoor zijn themagesprekken gehouden waarvoor via het weekblad, het dorpsblad, internet, de kabelkrant en persoonlijke brieven bewoners zijn uitgenodigd. Met vertegenwoordigers van verenigingen heeft apart een gesprek plaatsgevonden. Voor de ideeën en wensen van de groep jongeren is gebruik gemaakt van de contacten van jongerenwerkers Synthese (Jongereninformatiebus). Tevens is voor het wensbeeld voortgeborduurd op het bestaande beleid van Dorpsraad America zoals dat jaarlijks wordt geactualiseerd in de notitie “Leefbaarheid in America”.

De ideeën en voorstellen die bewoners tijdens de themagesprekken naar voren hebben gebracht zijn in dit hoofdstuk per thema gerubriceerd. Hiervoor is dezelfde indeling aangehouden als in de sociale structuurschetsen. Deze inventarisatie is vervolgens aan de gemeente Horst aan de Maas voorgelegd. De opmerkingen van de gemeente zijn apart in kaders in de tekst opgenomen.

1. Woonklimaat.

Inwoners van America vinden dat het dorp de komende 10 tot 15 jaren moet kunnen groeien van 2168 inwoners nu naar circa 2500 inwoners. Daarmee blijft het dorpse karakter behouden. In een toekomstig leefbaar America is plaats voor jongeren en ouderen. Een evenwichtige demografische opbouw is belangrijk voor het sociaal klimaat en de voorzieningen. Daarom dient er met regelmatige hoeveelheden gebouwd te worden. Om de gewenste bevolkingsgroei te halen dienen gemiddeld per jaar circa 10 woningen aan het woningbestand toegevoegd te worden. De woningbouw dient te worden afgestemd op de behoefte aan verschillende woningtypen: huur/koop, starters en senioren en in de verschillende prijsklassen. In het bijzonder wordt aandacht gevraagd voor betaalbare woningen voor de starters en senioren. Alle generaties dienen de kans te hebben om in het dorp te kunnen blijven wonen als men dat wil. Ook voor gescheiden mensen en oud-Americanen die terugwillen naar hun geboortedorp dient America een woningaanbod te hebben. Bovendien dient America rekening te houden met een blijvende huisvesting van oost-Europese werknemers. Wanneer deze mensen in en om America werk vinden, moet er ook gezorgd worden voor huisvesting in het dorp.

De behoefte aan meer woningen in het dorp wordt nog versterkt doordat het aantal personen per woning de komende jaren nog verder zal afnemen door de groei van het aantal alleenstaanden (onder meer door de vergrijzing). Bovendien zal de voortgaande vermaatschappelijking zorgen voor een extra vraag naar woningen, ook in America. De capaciteit van verpleeghuizen, verzorgingshuizen en instituten voor gehandicapten zal de komende jaren verminderen. America dient ook rekening te houden met de behoefte aan kleinschalige beschermde woonvormen.

Sinds enkele jaren biedt Wonen Horst de mogelijkheid van huur/koop constructies voor ouderen. Deze vorm van koopwoningen voor senioren mag niet ten koste gaan van een voldoende aanbod van huurwoningen voor senioren.

Voor jongeren (starters) dient in de toekomst rekening gehouden te worden met de wens van betaalbare starterswoningen. Met steun van de gemeente zou op nieuwbouwlocaties jongeren de gelegenheid geboden kunnen worden voor de bouw van (starterswoningen) in eigen beheer.

Woningbouwlocaties

Het huidige woningbouwprogramma van 39 woningen in de periode 2004 – 2008 komt niet tegemoet aan de gewenste groei van America. Er dienen meer woningbouwlocaties in ontwikkeling genomen te worden. Wanneer 't Slik binnenkort is volgebouwd, moet de uitbreiding van het dorp vooral gezocht worden aan andere kant van het spoor (“de spoorsprong”). Verdere uitbreiding in noordelijke of oostelijke richting betekent verder weg van het dorpscentrum en is onwenselijk. Een “spoorsprong” versterkt het dorpscentrum en de daar aanwezige voorzieningen. Met een uitbreiding van het dorp aan de andere kant van het spoor heb je twee vliegen in één slag. Op de eerste plaats is hier voldoende ruimte te vinden dichtbij het dorpscentrum om tegemoet te komen aan de gewenste groei naar 2500 inwoners. Op de tweede plaats maakt een “spoorsprong” een adequate beveiliging en verkeersdoorstroming van de huidige spoorwegovergang noodzakelijk. Beveiliging van de huidige spoorwegovergang is voor veel bewoners belangrijk (tunnel of brug). De voorkeur van bewoners voor uitbreidingslocaties gaat uit naar:

- Gebied Zwarte Plakweg, Wachtpostweg en Graafsebosweg en

- Gebied tussen Griendtsveenseweg, Zwarte Plakweg en Jacob Poelsweg.

Overige uitbreidingslocaties zijn:

- achter Kerkbosweg,
- Schiksedijk en
- Omgeving Aan de Brug

Aan de Schiksedijk en omgeving liggen vooral locaties voor de regeling “Ruimte voor ruimte”. Bij aan de Brug kan uitbreiding van de benodigde seniorenwoningen met zorg gerealiseerd worden.

Woonomgeving

In America worden goede ervaringen opgedaan met het betrekken van bewoners bij de inrichting en het onderhoud van hun buurt. Bewoners van Doenssenstraat / Rustven en het Ericaplein hebben het onderhoud al enige jaren in eigen hand. Het is wenselijk wanneer deze vorm van buurtbeheer door de gemeente ook in andere buurten gestimuleerd wordt. Dat kan door de buurtverenigingen hiervoor een financiële tegemoetkoming te verstrekken. De Dorpsraad verwacht dat dit ten goede komt aan de kwaliteit van de woonomgeving en de sociale binding. Indien voor bepaalde delen van het dorp geen buurtverenigingen beschikbaar zijn, kan ook een beroep gedaan worden op verenigingen.

Zowel in het buitengebied als in de dorpskern worden de mogelijkheden van de Kabroeksebeek niet benut voor verbetering van de omgevingskwaliteit. Hoewel de beek dwars door de dorpskern loopt, mist de kern America een herkenbare waterpartij. Een natuurlijke plas geeft rust en uitstraling aan een gebied en trekt een diversiteit van planten en dieren. Over het algemeen wordt dit als zeer prettig ervaren en positief gewaardeerd door bewoners en bezoekers. Bewoners, gemeente en waterschap kunnen een visie ontwikkelen op het gebruik van Kabroeksebeek in verbetering van de omgevingskwaliteit van de kern als ook het buitengebied.

Uit de gesprekken met enkele jongeren kwam de wens naar voren van een overdekte hangplek waar je in de winter lekker warm kunt zitten, bijvoorbeeld in jongerencentrum Cartouche. Verder werden enkele opmerkingen gemaakt over de skatebaan. Deze is niet verlicht en de baan is onder de bomen geplaatst. In de herfst zorgt dit voor overlast van bladeren.

Verfraaiing buitengebied en kernrandzones

Inwoners van America zijn zeer te spreken over de aanplant van bomen langs wegen en de aanleg van de “Heere Peel” een soort minipeelandschap aan de Peelheideweg. In de kernrandzone en het buitengebied zijn de komende jaren meerdere projecten uit te voeren die het landschap en het dorpsgezicht verfraaien. In dit verband wordt gedacht aan herbestemming van het voormalige Benegasterrein en het stimuleren van samenhangende plannen van ondernemers voor agrarisch natuurbeheer.

Aandacht vragen bewoners ook voor het aanzicht van het dorp vanuit het kassengebied Reindonk. Vanuit deze hoek lijkt America op een ‘glazen dorp’. Met een plan voor aanplant van bomen in de kernrandzone kan dat beeld gewijzigd worden.

Ook de hiervoor genoemde wens om met alle betrokken partijen een visie te ontwikkelen op de Kabroeksebeek past in de verfraaiing van het buitengebied en de doelstellingen van de reconstructie. In het reconstructieplan staat aangegeven dat bepaalde plaatsen aangewezen worden als waterretentiegebied. Door aanleg van waterpartijen in en rond de kern America kan deze doelstelling gecombineerd worden met het behoud van het karakteristieke open

landschap ten zuiden van America. Daarbij kunnen ook de mogelijkheden voor passief en actief recreatief gebruik van de beek betrokken worden zoals wandelpaden, fietsroutes, vissen en misschien kanovaren.

Verkeerssituaties

De wensen met betrekking tot het verbeteren van de verkeersveiligheid spitsen zich in America toe op drie zaken:

- veiligheid fietsers
- spoorwegovergang
- doorgaand verkeer.

Veiligheid fietsers

Het aantal ongevallen met fietsers (sommige met dodelijke afloop) in de afgelopen decennia ligt in America aanmerkelijk hoger dan gemiddeld in vergelijkbare dorpen. Door de toename van het autoverkeer zijn de risico's voor fietsers sterk toegenomen. De aanleg van fietspaden moet daarom hoge prioriteit krijgen. Dat geldt vooral voor de verbindingswegen met Horst (oude- en nieuwe Peeldijk en Spoorweg) en voor de route naar Venray (Lorbaan). De verkeersveiligheid gaat in de ogen van de bewoners vóór de aanleg van fietspaden voor de toeristen. Voorgesteld wordt om de aanleg van fietspaden te versnellen door slimme combinaties te maken van budgetten voor verkeersveiligheid, wegenonderhoud en toerisme.

*Volgens de gemeente krijgt de Lorbaan geen fietspad maar rode fietsstroken en asfaltdrempels. Dit is met de dorpsraad zo afgesproken.
Het fietspad America – Horst is opgenomen in het GVVP en wordt uitgevoerd na de aanleg van het fietspad Broekhuizen – Horst. De Oude Peeldijk wordt ingericht voor auto's en Nieuwe Peeldijk wordt beveiligd voor fietsers.
Waaruit blijkt dat het aantal ongevallen met fietsers in America hoger ligt dan in vergelijkbare dorpen?*

Spoorwegovergang

Het verkeer slijt rond de spoorwegovergang soms volledig dicht. Dan lijkt America op een verstedelijkt dorp. Elke week worden er paaltjes nabij de spoorwegovergang omver gereden. Door de drukte van het vracht- en autoverkeer is de spoorwegovergang erg onveilig voor fietsers. Vooral moeders met kinderen ondervinden op dit punt veel hinder. Wanneer de voorgestelde uitbreiding van het dorp aan de andere kant van het spoor gerealiseerd wordt, dient er ook voor het autoverkeer een oplossing gevonden worden voor dit knelpunt. Op korte termijn wordt een gescheiden overgang of onderdoorgang voor fietsers en voetgangers gewenst.

Een gescheiden overgang of spooronderdoorgang voor fietsers en voetgangers komt er niet en zeker niet op korte termijn, aldus de verkeersafdeling van de gemeente.

Doorgaand verkeer

Het probleem van de spoorwegovergang hangt nauw samen met een gestage groei van het doorgaande verkeer van Horst naar de Middenpeelweg. Dit probleem moet in samenwerking

met de buurgemeenten Venray en Sevenum worden opgelost. Voorgesteld wordt om in de ontwikkeling van het bestemmingsgebied Peelbergen een ontsluitingsweg voor America op te nemen.

Ter ontmoediging van het doorgaande verkeer door de dorpskern pleit de dorpsraad ook al enige jaren voor een afslagverbod Middenpeelweg - Wouterstraat.

Voor het indammen van te hard rijden wordt gepleit voor meer verkeers- en snelheidscontroles door de politie.

De gestage groei van het doorgaande verkeer blijkt niet uit de verkeerstellingen van de gemeente.

De gemeente had in het GVVPeen ontsluitingsroute opgenomen; Spoorweg – Hoebertweg – Nusseleinstraat – Zwarte Plakweg. Daar was de Dorpsraad toen op tegen.

De afslag Middenpeelweg –Wouterstraat wordt waarschijnlijk fysiek afgesloten.

Diverse ideeën en voorstellen voor het buitengebied, de kernrandzone, de dorpskern en de verkeersveiligheid hebben betrekking op het gebied de Peelbergen. Voor een samenhangende aanpak van deze voorstellen en een betrokkenheid van bewoners is een projectstructuur wenselijk. Zie hiervoor ook de paragraaf ‘Bestuurlijk Klimaat’.

2. Werkklimaat

America is van oudsher een werkdorp en de laatste decennia is dat beeld vergeschoven richting woondorp. Steeds meer bewoners vinden elders werk. Hoewel bewoners niet pleiten voor de aanleg van grootschalige bedrijventerreinen, wordt werkgelegenheid in het dorp essentieel gevonden voor de leefbaarheid. Gepleit wordt voor behoud van de agrarische activiteiten en ruimte voor kleinschalige bedrijven. Voor veel agrarische ondernemers in America geldt naast de reconstructie ook nog de ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied de Peelbergen. Het wordt belangrijk gevonden dat in samenspraak met ondernemers die ingesloten raken tussen de ontwikkeling van recreatie- en natuurgebieden, alternatieven worden gevonden.

De aanwezigheid van de tuindersbedrijven (Reindonk) wordt positief beoordeeld voor wat betreft het bieden van werkgelegenheid vooral voor de combinaties zorg-werk en studie-werk.

De bewoners wensen mogelijkheden voor de zogenaamde dorpseconomie. Dit is werkgelegenheid die als het ware logisch vanuit het dorp ontstaat bijvoorbeeld vanuit de agrarische sector of de toeristensector. De wens om in het eigen dorp een eigen bedrijf te starten ligt in America boven het gemiddelde van de totale gemeente. De mogelijkheden voor startende ondernemers zouden vooral gezocht kunnen worden in de vrijkomende agrarische bebouwingen (VAB's). Het buitengebied leent zich wel voor kleinschalige bedrijvigheid. De combinatie van wonen en werken is passend voor een dorpseconomie in America. In bestemmingsplannen kan daarbij gedacht worden aan de volgende typen bedrijven:

- alle vormen van kleinschalige ambachtelijke bedrijven (b.v. timmerwerkplaats, metaalbewerking)
- alle vormen van kleinschalige bouwnijverheid (b.v. bouwbedrijf, stukadoor, tegelzetter) of afgeleide detailhandel zoals bouwmaterialen en doe-het-zelf.
- Agrarisch met een verbrede doelstelling of afgeleide detailhandel, maar ook b.v. zorgboerderijen.
- Dienstensector met kantoor aan huis: adviessector, ICT, administratief, atelier
- Toerisme en recreatie: kleinschalige horeca, bed & breakfast, verhuur fietsen, roeiboten enz..

Wanneer bedrijven in America worden toegelaten dienen tussen gemeente en ondernemer vooraf de (maximale) groeimogelijkheden te worden vastgelegd. Voor bewoners is daarbij van belang:

- Dat de gebouwen passen in het straatbeeld en landschap
- Geen grootschalige regio overstijgende bedrijven
- Geen hoogbouw
- Geen onevenredige toename van het verkeer
- Geen grote parkeerdruk
- Geen hinderlijke bedrijven qua geluid en stankoverlast.

3. Voorzieningen

Bewoners zijn redelijk tevreden over het aanbod van de voorzieningen in America. Dit wil men graag zo houden en met het oog op de vergrijzing wordt in sommige sectoren uitbreiding gewenst. Anderzijds is het voorzieningenniveau in America belangrijk om te voorkomen dat jonge mensen en gezinnen wegtrekken uit een voorzieningsarme kleine kern terwijl de weinig mobiele ouderen daar achter blijven. Zowel voor de ouderen als de jonge gezinnen is het belangrijk dat de essentiële diensten en voorzieningen bereikbaar blijven.

Commerciële voorzieningen.

Behoud van de middenstand in het dorp is voor de toekomst een belangrijk aandachtspunt. De aandacht van de gemeente gaat nu vooral uit naar het scheppen van voorwaarden voor een aantrekkelijk commercieel centrum in de hoofdkern Horst. Daarnaast zijn er nog enkele dorpen waar de middenstand goed aanwezig is en ook toekomstmogelijkheden heeft. Dat is onder andere America. Het is wenselijk dat de ondernemersvereniging America, de Dorpsraad America en de gemeente een toekomstplan voor America kunnen ontwikkelen, gericht op het benutten van de kansen opdat het huidige niveau behouden blijft of zelfs kan groeien.

Gezondheidscentrum en dorpservicecentrum

Met het oog op de toename van het aantal ouderen en het behoud van jonge gezinnen vinden bewoners het belangrijk dat zorgvoorzieningen zoals huisarts, apotheek, fysiotherapie en thuiszorg in het dorp voorhanden blijven. In het wensbeeld van bewoners wordt gesproken over een gezondheidscentrum gecombineerd met een dorpservicecentrum in de nabijheid van Aan de Brug. Wanneer de gemeente, zorginstellingen, woningstichting en welzijnsinstelling de handen ineen slaan voor een gezamenlijk toekomst gericht plan kunnen belangrijke zorgvoorzieningen in America behouden blijven of teruggehaald worden. Gedacht wordt aan een gezondheidscentrum dat praktijkruimte biedt voor een huisarts, apotheek, fysiotherapie, tandarts, spreekuur wijkverpleegkundige, consultatiebureau, ouderenadviseur, maatschappelijk werk, het “one stop” informatiepunt en een eerstelijns team. Dit gezondheidscentrum kan gecombineerd worden met een dorpservicecentrum. Een dorpservicecentrum kan voor alle inwoners, jong en oud van America diensten en voorzieningen aanbieden. Ouderen maar ook ouders met kinderen die veel taken moeten combineren, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van het dorpservicecentrum. In de uitwerking van het concept kan een combinatie gemaakt worden van commerciële en niet-commerciële diensten, van welzijnsdiensten en gezondheidszorgdiensten. De volgende onderdelen kunnen aan bod komen: stomerijservice, maaltijdservice en eetpunt, boodschappenservice, oppasdienst, oppas voor huisdieren, huiswerkbegeleiding, vervoersservice, hulp bij belastingaangifte, bemiddeling bij financieel advies en klussendienst.

Aan de Brug: combinatie van wonen, zorg, welzijn en cultuur

In de visie van bewoners dient het concept van een multifunctioneel dorpscentrum ontwikkeld te worden in de nabijheid van Aan de Brug. Hier kan ook de koppeling gemaakt worden met de preventieve functie van welzijnsactiviteiten (peuterspeelzaalwerk, dagopvang ouderen). Dat sluit aan op de doelstellingen van de nieuwe Wet Maatschappelijke Opvang. De gemeente, de zorginstellingen, de woningstichting, de KBO, de dorpsraad en andere verenigingen uit America dienen daarom eveneens betrokken te worden bij de ontwikkeling van een multifunctioneel dorpscentrum. Een eetpunt voor ouderen in “Aan de brug” zou een aanwinst zijn. Het behoud van sociale contacten is zeer belangrijk voor ouderen. Een dergelijk

eetpunt zou met vrijwilligers opgezet kunnen worden. Tevens hebben ouderen behoefte aan een contactpersoon vanuit de samenwerkende zorginstellingen en de welzijnsactiviteiten.

Ideeën van de bewoners over een multifunctioneel dorpscentrum sluiten aan op visie van de gemeente en zorgaanbieders.

Openbaar Vervoer en “Station America”

De buurtbus is enkele jaren geleden vervangen door de deeltaxi. Die verandering heeft niet geleid tot een hoge waardering van het openbaar vervoer. Opvallend is dat in het leefbaarheidsonderzoek 62% aangeeft dat er geen openbaar vervoer is in de kern America. Blijkbaar wordt de deeltaxi nog niet door iedereen als openbaar vervoer beschouwd. De afstand tot de dichtstbijzijnde openbaar vervoer opstapplaats vinden veruit de meeste inwoners (62%) te ver. Daarom willen veel inwoners dat een herbouw en heropening van het treinstation America plaatsvindt. De treinen razen nu dagelijks vele malen door America. Een Station America betekent een enorme impuls voor de leefbaarheid van het dorp. De woonkwaliteit en het economisch klimaat verbeteren daardoor. Een station America is een stimulans voor de ontwikkeling van de recreatieve functies van het gebied de Peelbergen. Voor de bereikbaarheid van de huidige en de toekomstige toeristische attracties wordt nu eenzijdig uitgegaan van de automobilititeit. Dat is ongunstig voor het milieu en de verkeersveiligheid in het dorp.

De prognose van het aantal reizigers via een Station America is te laag. Pro-rail gaat uit van minimaal gemiddeld 1000 reizigers per dag. Misschien is in de toekomst een Station America haalbaar, maar dan vooral in combinatie met vervoerstromen van toeristen.

Gemeenschapsaccommodaties

- America heeft diverse accommodaties voor verenigingen en voor overige publieke activiteiten en diensten: multifunctioneel centrum Aan de Brug, het gemeenschapshuis De Bondszaal, het verenigingsgebouw Jong Nederland, de Gymzaal, de basisschool, de Kamphut Griendtsveenseweg en diverse buiten- en binnensportaccommodaties. Deze historische gegroeide versnippering van accommodaties vormt geen stabiele basis voor de toekomst van diverse verenigingen en accommodaties in America. De onderhoudskosten van accommodaties zijn sterk gestegen door de regelgeving en de huidige kwaliteitseisen. Bovendien zijn de mogelijkheden voor commerciële activiteiten voor gemeenschapsaccommodaties nagenoeg uitgesloten. De verenigingen als hoofdgebruikers hebben te maken met een teruggang of stagnatie in het aantal leden. In veel verenigingen blijft de aanwas van de jeugd achter. De jeugd heeft een grote mobiliteit. Door de middelbare school in Horst en Venray komt men ook in aanraking met vele sportactiviteiten en andere tijdsbestedingen in de grote regionale kernen. Het belang van een binding aan verenigingen in het dorp is onder de jongeren niet zo groot. Daarnaast heeft men het erg druk als gevolg van studeren, bijbaantjes en het streven niets te willen missen. Daarnaast hebben de vele verenigingen in America te maken met de druk op vrijwilligers en een tekort aan vrijwilligers. “Vrijwilligers worden moe van alle regels die er gesteld worden. Vroeger kon je als vrijwilliger aan de slag met je activiteit, nu is er veel geneuzel omheen”, aldus een bestuurder. Daarom is op organisatorisch vlak samenwerking tussen tennisvereniging, voetbalvereniging en andere verenigingen zeer

wenselijk. Op het gebied van de beschikbare accommodaties is met het oog op de toekomst bundeling noodzakelijk. Onder regie van de Dorpsraad zouden de verenigingen en overige beheerders van gemeenschapsaccommodaties dienen na te gaan welke accommodaties de komende jaren nodig zijn en wat er nu beschikbaar is. Waar zitten knelpunten, waar is sprake van onderbenutting en waar liggen kansen voor een doelmatig multifunctioneel gebruik? In dat onderzoek dienen ook de “nieuwe” wensen voor een gezondheidscentrum en dorpservicecentrum meegenomen te worden. Tevens zullen alle mogelijke combinaties van zorg, cultuur, sport, recreatie en onderwijs onder de loep genomen moeten worden.

Wanneer de verenigingen in America gezamenlijk een visie ontwikkelen op de gemeenschapsaccommodaties, wil de gemeente medewerking verlenen aan het zoeken naar mogelijkheden voor realisatie van die toekomstvisie. In het kader van sport 3 loopt reeds een initiatief voor verkenning van samenwerkingsmogelijkheden vanuit de sportverenigingen.

4. Sociaal Klimaat

Het verenigingsleven is een belangrijke graadmeter voor het sociale klimaat. De 51 verenigingen van America zorgen voor een gevarieerd aanbod van activiteiten en tijdsbestedingen. Er zijn maar weinig inwoners (11%) die een vereniging missen. Wat nu gemist wordt in het verenigingsaanbod van America is:

- fitness/gymnastiek
- judo
- dansschool voor jong en oud en
- darten voor de jeugd.

Over het algemeen (89%) zijn de bewoners van America tevreden over hun verenigingsleven. Opvallend veel bewoners (15%) vinden dat het verenigingsleven ten opzichte van 1999 vooruit is gegaan.

In het overleg met verenigingen is door de bestuurders nadruk gelegd op het belang van samenwerking tussen de verenigingen op het gebied van accommodaties, bestuurszaken en werving vrijwilligers en leden met name de jongeren. Hoewel elke vereniging zijn eigen specifieke kenmerken heeft, zijn voor wat betreft de toekomst ook veel overeenkomsten. Voor veel verenigingen is de aanwas van de jeugd belangrijk. Niet alle jeugdigen en jongeren zijn lid van een vereniging. Het idee is geopperd dat verenigingen geamenlijk zich presenteren naar de jeugd (open dag) en het aanbod van activiteiten op elkaar afstemmen zodat jongeren van meer dan één vereniging lid kunnen zijn. De uitwerking en coördinatie van deze ideeën kan gebeuren door het Jeugdoverleg America. De Dorpsraad pleit daarom voor een actieve inbreng van verenigingen in dit Jeugdoverleg.

Voor de vrouwenorganisatie en de toneelclub is de werving van nieuwe leden ook een permanent aandachtspunt. Met name de vrouwenorganisatie kampt met een vergrijzing van het ledenbestand. Vrouwen kunnen tegenwoordig uit veel meer tijdsbestedingen kiezen en hebben vaker een betaalde baan dan vroeger.

De eisen die gesteld worden aan bestuursleden en organisatoren van activiteiten worden steeds hoger. Met de organisatie van een fietstochtje in verenigingsverband moet tegenwoordig rekening gehouden worden met allerlei eisen zoals het dragen van een reflecterend hesje voor de voorste en achterste fietsers. Bij elke activiteit dienen bedrijfshulpverleners beschikbaar te zijn afhankelijk van het aantal deelnemers. Met het oog op de toenemende complexiteit van regels en wetten, is voorgesteld dat Amerikaanse verenigingen gaan samenwerken voor bijvoorbeeld het inhuren van professionele ondersteuning, sponsoring, het gezamenlijk aanvragen van vergunningen en het organiseren van carnavalsactiviteiten.

Mantelzorg

Naast de verenigingen hebben bewoners van America vele andere sociale contacten zoals met burens, familie en ongeorganiseerde vriendengroepen en sportgroepjes. Door bewoners is in dit ook verband gewezen op de mantelzorgrelaties. Ouderen kunnen nu nog veel terugvallen op de zorg van kinderen (mantelzorg). De verwachting is dat die zorg in de toekomst steeds minder wordt door de kleinere gezinnen en doordat kinderen niet vanzelfsprekend in de buurt van de ouders blijven. Het is daarom wenselijk dat extra zuinig wordt omgegaan met de mantelzorgers en dat de mantelzorgers kunnen rekenen op ondersteuning. Een

dorpsservicecentrum zou in de toekomst ook kunnen voorzien in de behoefte aan zorg, begeleiding, in incidentele situaties door vrijwilligers als de mantelzorg minder wordt. Maar ook als steunpunt voor de mantelzorgers.

Sociale veiligheid.

Het gevoel van onveiligheid is in America de laatste jaren toegenomen. Mensen doen een slotje op de brievenbus. Iets wat nooit eerder gebeurde. Onduidelijk is waar die toename nu direct mee samenhangt. In dit verband wordt gewezen op het grote buitengebied, de aanwezigheid van hangjongeren, seizoenwerkers en de vakantieparken. Uit het overzicht vermogensdelicten 2004 in Horst aan de Maas blijkt dat van de 9 dorpen in America de meeste delicten in 2004 (125) hebben plaatsgevonden. Het is aannemelijk dat er ook een direct verband bestaat tussen het aantal delicten en het toegenomen gevoel van onveiligheid. Onbekend is of het hoge aantal delicten in 2004 een incidenteel of structureel verschijnsel is. Tevens is niet duidelijk welk aandeel de twee vakantieparken hebben in de geregistreerde delicten.

De impact van een inbraakgolf is in een hechte kern als America veel groter dan in een verstedelijkt gebied. Het is wenselijk dat de factoren die aanleiding geven tot een toename van het onveiligheidsgevoel in beeld worden gebracht. Op basis van goede onderzoeksgegevens kan naar oplossingen worden gezocht.

De dorpsraad pleit ook voor meer aanwezigheid van de politie in America. Dat zal naar verwachting preventief werken op geluidsoverlast, vernielingen en onveiligheidsgevoelens.

5. Bestuurlijk Klimaat

Vertrouwen in het gemeentelijk bestuur, het gevoel dat men als burger serieus genomen wordt en dat de belangen van de eigen woonomgeving worden behartigd, leiden tot meer betrokkenheid bij de gemeente en dragen bij aan een goed bestuurlijk klimaat.

De bewoners van America zijn in vergelijking met de andere kernen in Horst aan de Maas goed te spreken over het gemeentebestuur. Men wenst wel meer betrokken te worden bij de ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied De Peelbergen. De invulling van dit bestemmingsplan en de ontwikkeling van dit gebied heeft grote gevolgen voor de inwoners van America en in het bijzonder de ondernemers in het plangebied. Nagenoeg alle ideeën en voorstellen uit dit DOP hebben betrekking op ontwikkeling van het gebied de Peelbergen. Hiervoor is geen transparante projectstructuur in het leven geroepen, noch is er sprake van een structurele betrokkenheid van bewoners. Vanwege de gevolgde acquisitiemethoden is de ontwikkeling van Peelbergen voor bewoners in dikke peelnevelen gehuld. Dat is geen goede basis voor uitwerking van de ideeën en voorstellen uit dit DOP. Daarom is het wenselijk dat er een projectstructuur wordt ingesteld met vertegenwoordigers van alle betrokken partijen: de gemeenten Horst aan de Maas en Sevenum, de Provincie Limburg, de dorpsraden America en Kronenberg, de agrariërs en de ondernemersverenigingen. Een projectgroep dient de opdracht te krijgen voor de samenstelling van een advies tot vaststelling van het bestemmingsplan en de uitwerking van DOP-voorstellen. Tevens dient deze projectgroep een taak te krijgen in het organiseren van de communicatie met alle betrokkenen. Bij de inrichting van de projectstructuur kan vooraf rekening worden gehouden met de belangen van een zorgvuldige en adequate acquisitie van projectontwikkelaars voor het gebied.

De dorpsraad vervult een spilfunctie in het bestuurlijk klimaat. De achterban van de Dorpsraad America is zeer tevreden over de belangenbehartiging door de dorpsraad. Een aandachtspunt voor alle dorpsraden in de gemeente Horst aan de Maas is de betrokkenheid van de achterban bij de dorpsraad. De Dorpsraad America investeert hierin veel met o.a.:

- Openbare vergaderingen
- Artikelen in Echo
- Maandelijkse uitgave van dorpsblad Peelklökske
- Jaarlijks overleg met verenigingen.

6. Identiteit

De inwoners van America ontleen de identiteit van hun dorp aan het rijke muziek- en verenigingsleven, de hechte gemeenschap en de aanwezigheid van voorzieningen. Wanneer er een dorpsevenement georganiseerd wordt b.v. het jubileumconcert van Rowen Heze of het jaarlijkse rockweekend van Cartouche, dan zet het hele dorp de schouders er onder.

De bewoners voelen zich sterk verbonden met de eigen gemeenschap. Door de geïsoleerde ligging van America ten opzichte van de andere dorpen en de hoofdkern Horst zijn verenigingen en de bewoners sterk georiënteerd op de eigen kern. De ideeën en voorstellen voor samenwerking en behoud van het verenigingsleven zijn daarom ook van belang voor de identiteit van het dorp.

De identiteit van de kern America wordt naast de sociale structuur ook beïnvloed door de fysieke infrastructuur. De ontwikkelingen van Park de Peelbergen dienen daarom ook in goede samenspraak met de bevolking van America plaats te vinden.

Voor veel inwoners van America is naast het huis en de tuin ook de directe woonomgeving een plek waar mensen de eigen identiteit ontwikkelen en ontplooiën. De groene ruimte in het dorp en de bosrijke omgeving is essentieel voor recreatie nabij de woning. Sommige groenvoorzieningen vormen een levendige openbare plek, andere zijn geschikt voor rustige wandelaars en fietsers. De kernrandzone van America heeft verschillende gebieden met cultuurhistorische en natuurlijke waarden, waar bewoners zich aan hechten. Andere zijn ook aantrekkelijk voor toeristen. Wonen in het groen is voor veel bewoners een ideaal.

Naast de hoge waardering van bewoners voor de eigen cultuur, verenigingen en voorzieningen van het dorp is een oriëntatie op het gemeentelijke en regionale niveau ook wenselijk. Op het gebied van werk, recreatie, wonen en zorg reikt de blik van bewoners uit America ook verder dan het eigen dorp. De dorpsraad neemt daarom actief deel aan het gemeentelijke dorpsradenoverleg, de reconstructie en de Vereniging Kleine Kernen Limburg .

Hoofdstuk 3 Projectvoorstellen

De visie en wensen van bewoners dienen wel uit te monden in concrete projecten. De samenwerking met de gemeente en andere partijen is daarvoor belangrijk, maar primair zijn bewoners aan zet. De voorstellen zijn globaal te verdelen in drie categorieën:

1. Voorstellen die dorpsraad samen met andere bewoners en de verenigingen zelf kan uitvoeren.
2. Voorstellen die de gemeente zal moeten uitvoeren
3. Voorstellen die de gemeenten en andere instanties samen met de steun van de dorpsraad en bewoners kan uitvoeren.

Het kan zijn dat de dorpsraad hoge prioriteit geeft aan een voorstel terwijl dit voor de gemeente geen of een lage prioriteit heeft. In dat geval zal met de gemeente en andere betrokken instanties onderhandeld moeten worden. Voor die onderhandelingen kan de uitwerking van een voorstel in een projectplan nodig zijn. Dat maakt ideeën beter bespreekbaar omdat de inhoud en consequenties duidelijker worden. Een projectvoorstel wordt altijd beter ontvangen dan een onuitgewerkt voorstel of idee.

De gemeente Horst aan de Maas heeft al aangegeven ook prioriteit te willen geven aan diverse voorstellen uit dit DOP America. In dat geval is het natuurlijk raadzaam om in samenwerking met de gemeente een projectvoorstel uit te werken en vervolgens ook uit te voeren. Daarvoor dient dan een goede projectorganisatie per project te worden opgezet.

Wanneer de dorpsraad de prioriteiten heeft bepaald, dienen per voorstel de hierna genoemde vragen beantwoord te worden:

- Welke zaken kunnen op de korte, middellange en langere termijn worden aangepakt?
- Welk gewicht wordt aan de diverse actiepunten gehecht?
- Welke actiepunten kunnen integraal en daardoor tegelijkertijd worden aangepakt?
- Wie zijn de participanten en de trekkers per project?

Deze uitwerking in projecten is een vervolg op dit Dorpontwikkelingsplan America.

Matrix voorstellen DOP America

Versie: 10 januari 2006

Knelpunten	Voorstellen	Aandachtspunten	Mogelijke locaties	prioriteit
WONEN				
- Tekort woningen in koop- en huursector	- bouw starterswoningen	De huursector dient niet vergeten te worden	- Zwarte Plakweg, Wachtpostweg en Graafsebosweg	
- Huisvesting Oost-Europese werknemers	- bouw seniorenwoningen		- Griendtsveenseweg, Zwarte Plakweg en Jacob Poelsweg	
- Tekort woningen senioren, gehandicapten, gescheiden personen	- project bouwen in eigen beheer			
WOONOMGEVING:				
- Onderhoud en verfraaiing woonomgeving wenselijk	- buurtbeheer door buurtverenigingen	Karbroeksebeek onderdeel van Plan Peelbergen.	- bestaande buurt en straatverenigingen	
- Gemis waterpartij dorpskern	- plan Karbroeksebeek	Aanplant bomen en agrarisch natuurbeheer ontwikkelen met Groengroep en/of Dynamisch Platteland (innovatief Platteland)		
- Voormalig benegasterrein	- aanplant bomen			
- Kassengebied Reindonk	- agrarisch natuurbeheer			
VERKEER				
- onveiligheid fietsers	- aanleg vrijliggend fietspaden in combinatie met toeristische fietsroutes naar Horst en Venray.	Aanpak in combinatie met planontwikkeling Peelbergen		
- onveilige spoorwegovergang	- aparte spoorwegovergang of –onderdoorgang voor fietsers			
- opstoppingen spoorwegovergang	- ontsluitingsweg opnemen in bestemmingsgebied Peelbergen			
- doorgaand verkeer				

Knelpunten	Voorstellen	Aandachtspunten	Mogelijke locaties	prioriteit
WERKKLIJMAAT				
- werkgelegenheid staat onder druk - Agrarische bedrijven onder druk door ontwikkeling toerisme en natuur.	- Stimuleren dorps economie door benutten mogelijkheden VAB's voor: recreatie en toerisme, kleinschalig ambachtelijke bedrijven, kleine detailhandel en dienstensector - Projectstructuur Peelbergen met agrariërs en dorpsbewoners	- belangen agrariërs en bestaande middenstand		
VOORZIENINGEN				
Druk op commerciële voorzieningen	- toekomstplan ondernemersvereniging America	Benutten kansen ontwikkeling Peelbergen		
Toekomst huidige zorgvoorzieningen onzeker	- ontwikkeling gezondheidscentrum en dorpservicecentrum	Relatie met regionale plannen Wonen-welzijn-zorg en WMO	Aan de Brug	
Beperkt openbaar vervoer	- herbouw en heropening NS station America	Haalbaarheid bezien in relatie met plan Peelbergen en een te verwachten toeristenstroom	Dichtbij dorpsplein	
Versnippering en overcapaciteit aantal m² accommodaties	- ontwikkeling multifunctioneel accommodatieplan America voor sport, cultuur, verenigingen, zorg en onderwijs	Relaties met gezondheidscentrum en dorpservicecentrum	Aan de brug, Bondszaal, basisschool, sportaccommodaties, kamphut	
SOCIAAL KLIMAAT				
- Aanwas nieuwe leden verenigingen staat onder druk - Veel regels en voorschriften - Bestuur verenigingen steeds complexer	- samenwerking verenigingen t.b.v. werving jeugd en bestuurlijke ondersteuning	Relatie met accommodatieplan		
Druk op mantelzorgers	- ondersteuning mantelzorgers	Zie ook dorpservicecentrum	Aan de Brug	
Toename sociale onveiligheid	- onderzoek naar oorzaken toename onveiligheidsgevoelens			

Knelpunten	Voorstellen	Aandachtspunten	Mogelijke locaties	prioriteit
BESTUURLIJK KLIMAAT geringe betrokkenheid bewoners bij Plan Peelbergen	Invulling van een projectstructuur voor ontwikkeling Peelbergen	Gemeente Sevenum en de dorpsraden Kronenberg en Evertsoord zijn ook belanghebbenden		
IDENTITEIT Door sterke oriëntatie op eigen kern worden kansen op regionaal niveau niet volledig benut	Oplossingen voor leefbaarheidvraagstukken niet alleen zoeken binnen grenzen van eigen dorp.			

Bronvermelding:

- “Leefbaarheid in Horst aan de Maas”, tweede Lokale Sociale Structuurschets van de gemeente Horst aan de Maas, Spark Result, P.W.G. Capellen en W.P.A. Desserjer, september 2005.
- Notitie “Leefbaarheid in America” Hay Engels Dorpsraad America, december 2004.
- Onderzoek Leefbaarheid Kernen Horst aan de Maas, D.M. Purmer, PBW Provincie Limburg, juli 1999.
- Volkshuisvestingsplan 2004-2008, gemeente Horst aan de Maas, augustus 2004.
- Woningbouwprogramma 2005, gemeente Horst aan de Maas
- Beleidsplan 2002 – 2006 Ruimte en Milieu, gemeente Horst aan de Maas.
- Toeristisch-recreatieve strategie voor de gemeente Horst aan de Maas, LAgrouP 6 december 2002.
- Jaarplan plattelandsontwikkeling 2005, Gedeputeerde Staten van Limburg, 15 februari 2005.
- “Buitenspelen, Ja Leuk”, Speelruimteplan Horst aan de Maas, november 2002.
- Lokaal Sociaal Beleid, hoofdpunten van beleid rond sociale thema’s, Horst aan de Maas, 19 april 2005.
- Voorontwerp bestemmingsplan buitengebied, gemeente Horst aan de Maas, oktober 2005.
- Rapportage visie-ontwikkeling Wonen, Welzijn en Zorg, Gemeente Horst aan de Maas, Hospitality Consultants, juni 2002.
- Afsprakenkader Vitale Kernen en Buurten, Horst aan de Maas en Provincie Limburg, januari 2005.